

АКАДЕМІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

**РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

**МАТЕРІАЛИ ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(8 квітня 2016 р.)

КИЇВ – 2016

**Схвалено Вченою радою Академії муніципального управління
Протокол № 9 від 30 березня 2016 р.**

Розвиток креативного публічного управління: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (08.04.2016) / За заг. ред. О.І. Дація. – К.: Академія муніципального управління, 2016. - 412 с.

Випуск містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток креативного публічного управління», проведеної 8 квітня 2016 р. Академією муніципального управління спільно Міністерством освіти і науки України, Київською міською радою, Міжнародною академією соціально-економічних наук (Грузія, Тбілісі), Вищою школою менеджменту (Польща), Національним університетом біоресурсів і природокористування України, Всеукраїнською асамблеєю докторів наук з державного управління.

Розглянуті, обговорені та узагальнені сучасні проблеми публічного права як складової процесу утвердження громадянських цінностей в умовах реформування української держави; фінансового забезпечення місцевого самоврядування; актуальні проблеми теорії і практики менеджменту та публічного управління в Україні; вдосконалення управління міським господарством; особливості застосування творчих підходів в управлінській діяльності.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ:

- Глеба В.Ю.** Гетеротопії публічного управління: візуально-прикладні засоби інформаційних впливів **4**
- Іванова Т.В.** Європейські підходи до креативного управління освітніми процесами в Україні **8**
- Карташов Є.Г.** Застосування творчих підходів в управлінській діяльності у сфері місцевого самоврядування **10**
- Кураташвілі А.А.** Філософсько-правові основи креативного державного управління **11**
- Фомічев Ю.К.** Механізми залучення громади до управління містом на принципах парситипаторної демократії **13**

Глеба Віктор Юрійович

*Кандидат наук з державного управління,
дійсний член Української академії архітектури,
помічник-консультант народного депутата України*

«Гетеротопії публічного управління: візуально-прикладні засоби інформаційних впливів»

Шановні пані та панове!

Вітаю всіх присутніх і дякую нашій Академії муніципального управління за можливість виступити перед широкою аудиторією з креативними підходами в сучасному просторі публічного управління, насиченому інформаційними впливами з різних джерел та від неконтрольованих суб'єктів.

Творчість і креативність – головна рушійна сила пасіонарних дивергентів, які намагаються створити нові психологічні моделі поведінки для життя людини в сучасних цифрових умовах інформаційного середовища. Декоративно-прикладні засоби проведення лекцій та диспутів, зокрема і нашої конференції, круглих столів, потребують «картинки» для психіки в рамках теми і поставлених цілей. Саме сприйняття та довіра до виступаючого, його артикуляція, образ мислення, зовнішність та створені ним вербальні та візуальні образи, залишають пам'ять про подію, формують в уяві модель знання про об'єкт інформаційного висвітлення.

Життя це театр, а люди в ньому актори, говорив Шекспір і тому кожна лекція або конференція має бути насичена художніми образами та яскравими виступами зі сцени. Але креативність це не синонім творчості, не мистецтво, не дар таланту, а просто інша якість психіко-фізичної моделі поведінки суб'єкта в суспільному просторі. Творчу натуру можуть не визнавати в соціумі, а креативного менеджера цінують, креативним лектором захоплюються люди різних соціальних страт. Креативність це ознакаторчогозасобу для досягнення нових форм і якості отриманих результатів щодо певних продуктів або правильних рішень управлінського характеру в публічній сфері.

З'явився навіть термін «креативне суспільство», «інтелектуальний потенціал креативності» тощо. Дж. Гілфорд виділяв шість параметрів креативності: здатність до виявлення і постановки проблем; здатність до генерування великої кількості ідей; гнучкість і варіації ідей; оригінальність і

нестандартність ідей; здатність удосконалювати об'єкт, додаючи нові елементи; здатність до аналізу, синтезу та розв'язання проблем [1].

Еволюція математики, квантова фізика та виявлення геному людини спричинили необхідність нового погляду на реалії простору, тобто математична наука і технічний прогрес в цифрових технологіях суттєво відірвались від психологічно-емоційних та культурологічних основ сучасного світосприйняття людством оточуючої реальності. Масиви інформації значно перевищують здатність індивідууму усвідомити в реальному просторі і часі форми, методи, механізми, дієвість та ефективність тих чи інших знань, отриманих звичним способом вивчення (заучування, повторення, запам'ятовування тощо). Порівнюючи наш час з середньовіччям, Мішель Фуко говорить, що сьогодні це епоха простору, в якому домінує синхронність, коли ближнє та дальнє існують одночасно, теорія і практика зливаються в єдиному часі. Ми живемо, в той самий момент, коли світ відчуває себе не великим життям, що розвивається в часі, а скоріше мережею, яка зв'язує окремі точки системи у конфігурації "утопій" – функцій простору без конкретного географічного місця, або "гетеротопій" – місцеположень які можуть на одній географічній території розміщувати декілька синхронічних функціональних просторів фізичного світу та часового відліку співіснування місцеположень речей [2].

На противагу теорії прогресу, Л. Гумільов зосереджував увагу на коливальному і пульсаційному характері розвитку, він спирався на уявлення про існування єдиного простору, у якому історичний час на відміну від фізичного (протяжного), виявляє себе через насиченість подіями. Натомість, М. Фуко говорив про «інші простори» - гетеротопії, в яких бінарна опозиція уявних просторів (утопій) полягає у протиставленні до координатних просторів «приватного і публічного», «праці та відпочинку», «приємного і корисного» та інших реальних місць проживання людини за якими наглядає держава [3].

Місце – топос(простір) визначає систему взаємовідносин між тими, хто в ньому знаходиться та інформацією, яка продукується аудіо-відео, вербальними і невербальними методами в певному проміжку часу. Наприклад актовий зал Академії муніципального управління є простором для конференції, на якій сформовано інформаційне поле впливів на аудиторію через виступи доповідачів, цифровим зображенням комп'ютерних слайдів на екрані, інтелектуального поля знань і психологічного стану, підсвідомих та свідомих «мислеформ» присутніх в залі людей. Сукупність візуальної та аудіо інформації має бути впорядкована загальною концепцією конференції та здатністю спікерів донести до аудиторії тему виступу.

На мою думку, креативність управлінця це здатність вмістити максимальну кількість інформаційних впливів в мінімальну кількість знаків, образів, ідей для впливу на суб'єкт управління. Рекламні ролики та політичні плакати формуються з «слоганів» та візуальних ідей (ілюстрації), які в скороченій формі містять інформаційні впливи на глядачів, тому якість публічного управління нерозривно пов'язана з вмінням доповідача донести інформацію від влади до суспільства. На сьогодні, форма та методи політичного спікера доносити інформаційні фрейми (рамкові ідеологеми) інколи важливіша за саму ідею чи знання, яке він продукує.

Теорія масової комунікації М. Дефлера досліджується через відповіді на запитання Хто говорить? Кому він це говорить? Яке смислове навантаження тексту? А ефект донесеної інформації вимірюється «реакцією» об'єкту інформаційного процесу. Якщо аудиторія «спить», тобто спокійно нудьгує, втративши сенс виступу на 12 слова, тоді результативність та досягнення цілей від такого виступу дорівнюють нулю. Це втрата часу на одиницю простору[4].

Про актуальні проблеми: не дивлячись на велику кількість теорій і фундаментальних досліджень публічного управління, історичної соціології та економічних процесів, на сьогодні не вирішене питання досягнення ефективності взаємозв'язку між реальними подіями в житті кожної людини та інформаційними потоками новин, повідомлень, теоретичних знань, комп'ютеризованого сучасного способу життя тощо. Наприклад, знання Конституції України не наближає отримувача послуг до соціальних декларацій «безкоштовності» медицини, освіти, відпочинку. Сама структура управлінських відносин є «іншим простором» - гетеротопією по відношенню до науки державного (публічного) управління, яка сама по собі є «утопією».

Влада це багатоскладнішаріч, ніж юридичні механізми, норми і правила, визначені законодавством і Конституцією. Державний апарат і органи місцевого самоврядування разом з машиною насилля у вигляді армії та поліції, органи нагляду та контролю, Адміністрації Президента і Генерального прокурора в сукупності функціонують у вигляді велетенського механічного агрегату з функціями і посадовими інструкціями. Вплинути на цю систему відносин можливо лише ставши частиною процесу (у вигляді деталі або цілого механізму).

Законодавчі принципи публічного управління, сформовані Конституцією та законами, є ідеальною (теоретичною) моделлю того, яким має бути система влади. Але по факту, молоді люди після отримання дипломів потрапляють в «інший простір» гетеротопії соціально-економічних відносин влади і суспільства. Тому прикладний характер освіти (заснований на

реальних просторах і сталих відносинах) та формування здатності до візуального сприйняття знань, дозволить збудувати мережу нового креативного інтелектуального суспільства.

Зацікавленість аудиторії отримувати інформацію та здатність суб'єкта влади впливати на суспільство взаємопов'язані, але простір і час конкретного «місця» обміну інформацією (топосу) домінує, створюючи стереотип (візуальний образ) управлінських стосунків.

Так, сьогодні в актовій залі АМУ проходить наукова конференція, що передбачає «декорування» простору ідейними тематичними деталями – президією (каста керівників) та учасниками (публіка). Додаткові елементи у вигляді екрану, плакатів, квітів, мікрофонів за трибуною тощо. Якби цей стереотип змінити і сцену перетворити на місце ділової гри учасників конференції, а президію організаторів сприймати як тренерів або суддів для виступаючих на сцені доповідачів – результат засвоєння інформації став би кращим. Частина аудиторії, яка традиційно сидить далі середини партеру, могла бути «втягнена в процес обміну інформацією» через вихід спікерів у зал та запитаннями-відповідями по темі конференції. Це суттєво могло б розширити зацікавленість присутніх до спікерів та зняти «фільтри» з підсвідомості цільових груп, які не дотичні до теми і проблем конференції.

Активність публіки на концертах і в театрі передається артистам, так само і доповідачам наукових конференцій необхідно дбати про зворотній зв'язок інформаційних впливів з подальшим відображенням висловлювань та пропозицій у пам'яті. Якість інформаційного впливу на аудиторію залежить від аналізу цільових груп, присутніх в залі, здатність аудиторії до уяви (візуалізації) проблеми та кінцевого результату в її вирішенні, а також ресурсні можливості спікера створювати відповідну «атмосферу» по темі виступу.

На власному досвіді, під час курсу лекцій для об'єднаних громад щодо подальшого розвитку територій, доводилось створювати візуальний образ кабінетних та польових умов реальних місць управлінської діяльності з відтворенням словесних формул спілкування та юридично-правових порядків існуючої адміністративної одиниці. Для цього необхідно постійно поповнювати знання та досвід, а не тільки напружувати творчу уяву. Тому креативність це квінтесенція багатьох факторів розширення свідомості для сприйняття реальності та передачі знання у вигляді моделей, структур, цільних образів, аналогій, предметно-емоційних порівнянь, які допомагають досягти поставлених результатів.

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 170 000 слів і словосполучень / укладач і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : Перун, 2002. – 1428 с.

2. Фуко М. Другие пространства // Интеллектуалы и власть: избранные политические статьи, выступления и интервью. - М. : Праксис, 2006. Ч.3. – С. 191-204.

3. Фуко М. Око власти // Интеллектуалы и власть: избранные политические статьи, выступления и интервью. М.: Праксис, 2006. Ч.1. – С. 220-248.

4. Леонов В. В. Качество информационного воздействия. – К.; Ирпень: Перун, 2011. – 368 с.

Іванова Тамара Вікторівна

*д.держ.упр., професор,
проректор з навчальної та методичної роботи,
Національний авіаційний університет,
м. Київ, 2016*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ДО КРЕАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНІ

Україна інтегрується у світовий і європейський простір: правовий, політичний, економічний, культурно-освітній. До основних напрямів культурно-освітньої інтеграції належить запровадження нових, креативних норм, практик і стандартів освіти.

У сучасних умовах розвитку сфери вищої освіти креативність, інновація вважаються ключовими факторами забезпечення якості вищої освіти.

Система забезпечення і поліпшення якості вищої освіти має відповідати рекомендаціям і стандартам європейського простору вищої освіти, кращим практикам, в тому числі світовим.

Забезпечення якості освіти при формуванні зони європейської освіти це головна умова довіри, мобільності, мотивації студентів, сумісності і привабливості європейської вищої освіти.

В Європі історично сформувалась «англійська» модель якості освіти, яка базується на внутрішній самооцінці академічної спільноти і «французька» модель, що ґрунтується на зовнішній оцінці вищого навчального закладу з погляду його відповідності перед суспільством.

В Європі поки що відсутня єдина система інституційної оцінки діяльності освітніх установ. Разом з тим в кожній країні існують свої підходи до забезпечення й оцінки якості вищої освіти.

Приєднавшись до зони європейської освіти Україна взяла на себе зобов'язання проводити роботу з приведення якості національної освіти у відповідність до європейських стандартів. Першим кроком є процедура імплементації Закону України «Про вищу освіту».

Адже, сучасна архітектура освітньої діяльності окреслена Законом України «Про вищу освіту». Саме цей Закон визначає стратегію та основні напрями реформування вищої освіти.

Вочевидь, що Закон України «Про вищу освіту» усі питання, які стоять перед освітньою сферою (а їх накопичилось чимало) не вирішить, але Закон має дати поштовх та інструменти їх вирішення.

Сама процедура імплементації Закону «Про вищу освіту» в освітній процес йде важко. Насамперед не з вини вищих навчальних закладів, а в першу чергу через фрагментарність нормативно-правових актів у розвиток Закону. Сьогодні потрібно не лише законодавчі зміни, а й певною мірою зміна ментальності, зміна щоденної практики роботи в сфері вищої освіти.

Процес впровадження нових, креативних вимог до навчального процесу потребує, насамперед, ретельної продуманості багатьох складових. Складові – це безліч різного роду тактико-методологічних підходів до реалізації стратегічних завдань в навчальному процесі визначених у Законі.

В ідеалі, з огляду на постановку питання, стосовно управління освітніми процесами, ключові завдання, стратегію на найближчі десятиліття має закласти нове освітнє законодавство.

Відтепер настав час творення нової дидактичної (педагогічної) філософії. І цю філософію маємо найактивніше виробляти спільно в різних дискусіях, вивчаючи і осмислюючи свій і чужий досвід. Попереду велика організаційна, інформаційна та просвітницька робота щодо запровадження усіх складових завдань, які необхідно вирішити як на поточний момент, так і на перспективу.

Більше того, сьогодні саме той час, коли вищі навчальні заклади повинні ставити перед собою ті завдання котрі дали б змогу працювати на випередження, формувати системні рішення, почувати власну відповідальність кожного.

Сьогодні потрібно дати відповідь на низку ключових питань.

По-перше, яким повинен бути новий зміст освіти?

По-друге, як забезпечити новий перехід – компетентнісний – до викладання дисциплін?

По-третє, як забезпечити інноваційний розвиток вищих навчальних закладів, як підвищити якість надання освітніх послуг, як стати конкурентоздатним навчальним закладом в світовому науково-освітнього простору?

Тобто, важливо встановити, яку конструкцію повинна мати система навчання у вищих навчальних закладах, щоб реалізувати цей новий зміст, забезпечити належну якість і можливість навчання впродовж життя. Адже саме від цього залежить конкурентоздатність вищих навчальних закладів. Інтеграція в європейські простори вищої освіти, прийняття Закону України

«Про вищу освіту», стратегічне партнерство навчальних закладів з провідними науково-освітніми закладами держави та світу дозволить забезпечити подальший інноваційний розвиток вищої освіти, вибудувати справжні європейські освітні траєкторії на перспективу.

Карташов Євген Григорович

*народний депутат Верховної Ради України VII скликання,
професор кафедри державного управління т
а місцевого самоврядування
Академії муніципального управління*

Уважаемые коллеги!

Рассматривая столь важный вопрос как применение творческих подходов в управленческой деятельности в сфере местного самоуправления мы должны исходить из общего состояния нашего государства и _____ его стратегического развития в т.ч.местных регионов.

В этих целях я коснусь лишь той части которая относится к местному самоуправлению и остановлюсь на последних исследованиях, которые проведены социологической организацией «Рейтинг» от имени республиканского института за поддержки правительства Канады.

Данные собраны в 24 городах (Киев и все областные центры) 19.200 интервью по 800 в каждом городе. Свежие данные с 20 января по 8 февраля 2016 г. Приведу лишь основные показатели.

Как вы считаете, в целом идут дела в Украине : в правильном иле неправильном направлении?

Разбег по городам есть но приведу лишь по некоторым городам, которые выражают общую тенденцию.

Запорожье- что 18% в правильном; 80% -что нет

Чернигов – что в правильном 9%, неправильном 70%, 20 % затрудняются.

Киев;25% правильном; 54%-неправильном; 21 – тяжело ответить.

Как изменилось за последние 12 месяцев экономическое состояние семьи;

Запорожье: 9% слегка улучшилось, 35№- слегка ухудшилось, 54 намного ухудшилось.

И еще один показатель если есть возможность выбрать одно из двух, что есть важным для вас: демократическая система устройства или богатая здоровая экономика

Запорожье-36% _____

59% _____

Даже эти 3 общественные показателя в лучшем виде демонстрируют настроение людей и дают повод для пересмотра стратегических задач и управленческих решений.

Я сознательно упускаю вопросы перезапуска государственного управления. Со вторника следующей недели перспективы станут более ясны. А вот, что касается местного самоуправления с учетом того, что _____ _____ руководителя нужно организовать их учебу, где активно участвуют Ассоциация городов и Клуб меров. И взять на вооружение то, что было достигнуто предшественниками не взирая на их политическую ориентацию.

**Кураташвили Альфред Анзорович
(Тбилиси, Грузия)**

Доктор экономических, философских и юридических наук, профессор в области общественных наук, профессор факультета Бизнес-инжинеринга Грузинского технического университета по направлению – публичное право, Президент Международной Академии социально-экономических наук, Международной Академии Политического менеджмента и Международной Академии Юридических наук, Действительный член Нью-Йоркской Академии наук и Академик Академии политических наук США

**ФИЛОСОФСКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ
КРЕАТИВНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ**

Исследование философско-правовых основ креативного государственного управления имеет принципиальное значение, ибо философско-правовые основы государственного управления, служащего интересам народа, должны стать интеллектуальным базисом прогрессивного развития общества, государства и человечества в целом.

Притом, креативное государственное управление возможно лишь на основе революционно новых научных направлений и революционно новых научных теорий, созданных в результате опять-таки креативного – творческого – мышления ученого.

Именно такими теоретическими – философско-правовыми – основами, по моему глубокому и научно обоснованному убеждению, являются созданные мной – Философия социальной цели [1], Теория верховенства интересов народа [2] и Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [3].

В связи с Философией социальной цели [1] необходимо учесть, что Философия социальной цели, так же, как и созданная мной же Философия цели [1], представляет собой систему философских взглядов, которая критерием сущности общественно-политического строя считает не средства, а – цель, которой служит та или иная общественно-государственная система.

Вместе с тем, Философия социальной цели отличается от Философии цели тем, что если Философия цели представляет собой критерий различия

общественно-государственных систем и теоретико-методологическую основу их классификации, и если к Философии цели вообще фактически относится как Философия социальной цели, так и Философия экономической цели, которая является практическим проявлением определенной разновидности созданной мной же Философии средств [1], то Философия социальной цели в то же время является революционно новым научным направлением, представляющим собой Философию цели Истинно человеческого общества и государства [4; 5].

Наряду с Философией социальной цели принципиальное значение имеет Теория верховенства интересов народа [2], на основе которой, как в научных исследованиях, так и в управлении обществом и государством, необходимо руководствоваться не верховенством закона, не верховенством средств, а верховенством цели – верховенством социальной цели, верховенством интересов народа,

Что же касается Теории сбалансированности прав и ответственности должностных лиц [3], то одним из основных научных направлений и необходимой интеллектуальной основой защиты интересов человека, а также необходимой основой эффективного функционирования общества, государства и человечества в целом, является именно созданная мной Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц.

Именно отмеченные научные теории необходимо рассматривать в качестве революционно новых философско-правовых основ креативного государственного управления, служащего интересам народа.

Литература

1. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. *Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

2. Кураташвили Альфред А. Теория верховенства интересов народа. *Принципиально новое научное направление и системообразующая теория управленческого права, правовой системы истинно человеческого общества и социально-экономических наук в целом* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

3. Кураташвили Альфред А. Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц. *Принципиально новое научное направление – необходимая научная основа защиты интересов человека и социально-экономического прогресса* (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003.

4. Кураташвили Альфред А. Теория истинно человеческого – классического (образцового) – общества. Труды Грузинского технического

университета, 1998, № 3 (419). Тбилиси: Издательство "Технический университет", 1998.

5. Кураташвили Альфред А. Альтернативное представление об ориентации общества и государства. Bulletin "Medicine, Science, Innovation and Business New" ("Новости медицины, науки, инновации и бизнеса – голос профессионалов и бизнесменов США, СНГ и других стран мира"). Volume 6, Number 10 (60), October, 1999. New York, USA.

Фомічев Юрій Кирилович
Міський голова м.Славутич

«Механізми залучення громади до управління містом на принципах партисипаторної демократії»

В сучасних моделях управління суспільством питання залучення громадян до процесів управління є надзвичайно актуальним. Це стосується як і країни зрілої демократії так і країн так званої молоді демократії.

В визначені фахівців ***партисипаторна демократія*** передбачає безпосередню участь членів територіальної громади в у правлінні суспільством. Це стосується як підготовки та ухвалення управлінських рішень так і контроль за їх виконанням. Цей вид демократії заснований на громадській участі у справах громади.

Що стосується безпосередньої взаємодії влади з громадою то слід визначати три рівня такої взаємодії. На першому рівні влада залучає громадян до процесу прийняття у вигляді *інформування* про рішення які планується прийняти. На наступному етапі відбувається *консультування* з громадою щодо прийняття рішень. І на третьому рівні взаємодії відбувається *безпосереднє залучення громади* до прийняття рішень.

В сучасних системах управління суспільством існує достатньо багато форм та видів участі громади в прийнятті управлінських рішень.

Місцеві референдуми – це форма прийняття територіальною громадою рішень з питань, що належать до відання місцевого самоврядування, шляхом прямого, безпосереднього голосування громадян

Громадські слухання– це зустрічі членів територіальної громади з представниками місцевої ради з метою порушення актуальних питань, що належать до відання місцевого самоврядування, ознайомлення з позицією місцевої влади з цих питань та надання пропозицій і зауважень.

Загальні збори громадян за місцем проживання є формою безпосередньої участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення, одним із способів реалізації ними своїх прав на участь у місцевому самоврядуванні на території юрисдикції місцевої ради.

Місцева ініціатива полягає у тому, що ініціативна група фактично самостійно готує проект Рішення ради з певного питання і подає його у визначеному порядку на розгляд органу місцевого самоврядування

Органи самоорганізації населення – представницькі органи, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення спільних завдань

Громадські ради доволі ефективний механізм участі, однак, на практиці так стається далеко не завжди. Для досягнення ефективності громадська Рада має задовольняти деякі суттєві умовам, насамперед вона має бути достатньо професійною (до неї мають увійти представники організацій громадянського суспільства, які мають практичний досвід та напрацювання у сфері діяльності відповідного органу влади) формат взаємодії громадської ради з органом, при якому вона створена, має бути чітким і передбачати належний зворотній зв'язок!

Консультації з громадськістю - наприклад проведення соціологічного опитування по тому чи іншому питанню.

Громадське обговорення(публічне слухання або відкрите засідання) – процедура виявлення громадської думки з метою її урахування при прийнятті органами виконавчої влади рішень з питань, що справляють чи можуть

справити негативний вплив на стан довкілля (навмисне вивільнення генетично змінених організмів; розміщення, проектування, будівництво або реконструкція об'єктів; розробка проектів нормативно-правових актів тощо).

Звернення громадян

Пропозиція (зауваження) – звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян.

Заява (клопотання)– звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності.

Клопотання - письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга– звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Ознаки механізмів громадської участі є також у цілої низки інших форматів залучення громадян до місцевих справ та до суспільної активності, наприклад:

Агенції регіонального (місцевого) розвитку

Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ)

Фонд (розвитку) громади. Фонд громади визначає потреби місцевої громади, заохочує благодійні пожертви і накопичує кошти, з яких надає гранти на впровадження ініціатив з вирішення соціально важливих місцевих проблем

Громадські роботи– спільна робота членів територіальної громади в інтересах усієї територіальної громади

Як вже зазначалось, питання залучення громадян до прийняття управлінських рішень є надзвичайно актуальним для України – як країни молоді демократії. Ці принципи закладені і в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Очікуваним результатом реформи повинно стати створення сприятливих правових умов для максимально широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень, а також розвитку форм прямого народовладдя.